

بسم الله الرحمن الرحيم

با صلوات بر محمد و خاندان مطهرش Φ

راه های ارتباط، محبت و خدمتگزاری به ساحت قدسی حضرت ولی عصر A

مقدمه

خداوند متعال از روزی که انسان را بر این عرصه خاکی فرو فرستاد همواره بستر رحمت و مغفرت خود را برای انسان گسترانیده بود. هیچ گاه انسان را به حال خود و بدون سرپرست و راهنما رها نکرد. اولین مخلوقی که پا به روی زمین گذاشت حجت خدا بود و نیز آخرین مخلوقی که پای از این سرای خاکی بر خواهد داشت نیز حجت خدا خواهد بود.^۱ این زنجیره‌ی الهی از برجسته‌ترین انسان‌ها و پاک‌ترین فرزندان نسل بشر تشکیل شده بود؛ که یک به یک به دست خداوند متعال انتخاب شده بودند و به حکمت و قدرت و علم الهی پرورانده شده بودند. این زنجیره‌ی هدایت همواره پیوسته و مستمر بود تا به اشرف انبیاء و اعظم رسولان الهی حضرت خاتم النبیین 7 رسید. ایشان رنج‌های فراوانی متحمل شدند و سختی‌های بسیاری کشیدند. که خودشان فرمودند در میان ۱۲۴ هزار پیغمبر خدا هیچ کس مانند من اذیت و آزار ندید.^۲ به ایشان نبوت ختم شد و باب نبوت نیز بسته شد. اما باب رحمت الهی همچنان باز است و خداوند متعال به بندگانش لطف مضاعف کرد و بعد از آخرین پیغمبر خدا اوصیای او را تا روز قیامت برگزید و در آخرین حج خاتم الانبیاء که معروف به حجه الوداع شد ایشان را یک به یک تا مهدی آل محمد Φ معرفی کرد. این واقعه عظیم به واقعه غدیر مشهور شد که خداوند متعال با نزول آیات غدیر و اتمام حجت کردن با امت رسول الله دین خود را بر آنان با معرفی جانشینان رسول خدا، ائمه اطهار Φ کامل کرد و نعمت را تمام نمود. قبل از واقعه غدیر نیز رسول خدا 7 بارها و بارها برای مردم این نصب الهی امامت اهل بیت Φ را گوشزد می-کردند و اجر رسالت خود را به مهرورزیدن و محبت به اهل بیتش خواستار بودند.

محبت اهل بیت در نص

در جای جای کتاب الهی، خداوند متعال اعلام کرده است کسانی را که دارای صفات پسندیده هستند دوست دارد؛ از جمله: توأبان، پاکان، جهاد کنندگان در راه خدا، صابران، نیکوکاران و ...، بی شک مصداق بارز و کامل اینان معصومین 9 هستند که خداوند خود ایشان را برگزیده است. روایات فراوانی از عامه و خاصه رسیده است که در هر جای قرآن، خطاب "یا ایها الذین آمنوا" آمده باشد، حضرت امیرالمومنین علی A در راس

(۱) امام صادق A فرمودند: الحجه قبل الخلق و مع الخلق و بعد الخلق؛ حجت خدا پیش از خلق بوده و همراه با خلق و بعد از آن نیز می‌باشد. (اصول کافی: ۱، ۱۷۷)

(۲) حضرت رسول الله فرموده اند: "ما أودی نبي مثل ما أودیت" هیچ پیامبری به اندازه من آزار و اذیت ندید (کشف الغمه: ۲، ۵۳۷)

مخاطبان است.^۱ در جای دیگر خداوند متعال خطاب به رسولش می فرماید: «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى»؛^۲ ای پیامبر به مردم بگو که از شما پاداشی نمی خواهم، به جز دوست داشتن و مودت نزدیکنم». بنابر روایات فراوانی که از شیعه و غیر شیعه نقل شده است منظور از قربی در این آیه شریفه، منحصر حضرات امیرالمومنین، صدیقه کبری و فرزندان پاک آن دو بزرگوارند.^۳

راه های افزایش محبت خاندان رسول خدا ﷺ

اصل محبت اهل بیت Φ موهبتی الهی است که خداوند متعال آن را به فضل خود به انسان ها عطا می کند. همان طور که امام صادق A فرموده است: «ای پسر نعمان، خدا حبّ ما اهل بیت را از آسمان نازل می گرداند».^۴ اما راه هایی را برای رسیدن به این موهبت الهی و آسمانی و افزودن آن به ما آموخته اند که دعا، عمل صالح، شکرگزاری، انس با ائمه Φ ، تبری از دشمنان خدا و خدمتگزاری از جمله آنان می باشد. به عقیده نگارنده خدمتگزاری با نیت خالص یکی از راه هایی است که می تواند حبّ اهل بیت را در زندگی بیشتر و پایدارتر از بقیه جاری سازد. چرا که خود را وقف اهل بیت کردن برکات مادی و معنوی بسیاری را به دنبال دارد که توفیق دعا، عمل صالح و ... از آن حاصل می گردد.

خدمتگزاری به اهل بیت Φ

خدمت کردن به هر کس زمینه سازندگی و افزایش نوعی محبت میان او و خدمت گزارنده است؛ به ویژه اگر مخدوم کریم و در اوج فضیلت انسانی باشد. ائمه اطهار Φ قلّه نشینان کرامت و فضایل الهی اند و روشن است هر چه در جهت خدمتگزاری ایشان بکوشیم، موجب افزایش الطاف و عنایات آن سروران به ما و در نتیجه افزایش محبت میان ما و آنان می شود.

امروزه تنها یادگار حیّ و حاضر به جا مانده از خاندان مطهر رسول خدا Φ حضرت حجت بن الحسن العسكري H هستند که امام معصوم عصر و زمان ما می باشند. امروز پیوند معنوی ما با امام زمانمان و انس با آن بزرگوار برای هر شیعه ای از آب و غذا و هوا ضروری تر است؛ چرا که با نبود آنها تنها زندگانی مادی وی به خطر می افتد؛ ولی در عدم این پیوند معنوی، حیات روحی و حقیقی از دست می رود و زندگی به نوعی زیست حیوانی تبدیل می شود. امروز شیعیان باید بدانند که هم عصر و زمان امامی قرار گرفته اند که اهداف

(۱) از منابع خاصه: بحارالانوار ۳۶: ۱۹۹-۱۳۷ و از منابع عامه: شواهد التنزیل فصل ۶

(۲) شوری ۲۴

(۳) از منابع خاصه: بحارالانوار ۲۳: ۲۵۳-۲۲۸؛ تفسیر کنزالدقائق ۱۱: ۵۱۵-۵۰۰ و از منابع عامه: شواهد التنزیل ۲: ۱۳۰

(۴) بحارالانوار ۷۸: ۲۹۲

رسالت انبیاء به دستان مبارک ایشان به ثمر می‌نشیند و این جایگاه عظیم و رفیع ایشان را در بین اوصیای رسولان الهی را نشان می‌دهد.

ارزش والای جایگاه خدمت‌گزاری به امام عصر A

روزی جابر بن عبدالله انصاری در نزد امام محمد باقر و فرزند ایشان امام صادق H حضور داشت که حضرت باقر A از او خواستند تا درباره لوحی که از جانب پیامبر اکرم 7 به حضرت فاطمه 9 هدیه داده شده بود، سخن بگوید. جابر برای تهنیت مولود حضرت، یعنی امام صادق A سخنی را از جانب خداوند متعال که در لوح برای بیان جایگاه و منزلت ایشان آمده بود، بیان کرد:

« حق القول منی لا کرمن مثنوی جعفر ... »^۱

خداوند متعال در وصف امام صادق A بیان می‌کند که:

« این قول از من حق و ثابت است که من منزلت جعفر را گرامی می‌دارم. »

این سخن خداوند متعال که بشر از درک آن عاجز است نشان دهنده جایگاه والای امام صادق A است.

روایت شده است که: به همراه «مفضل»، «ابوبصیر» و «ابان» خدمت امام صادق A رسیدیم و دیدیم که آن حضرت بر روی خاک‌ها نشسته جامه‌ای خیبری، بی‌یقه و آستین کوتاه بر تن کرده و همانند مادر فرزند مرده در حال گریه و زاری است. سراسر وجود او را حزن و اندوه فرا گرفته بود؛ آثار غم و اندوه در صورتش ظاهر گشته بود...

حضرت امام جعفر صادق A گاه مشتاقانه از زمان ظهور آخرین حجت خدا صحبت می‌کند و به حال کسانی که آن زمان را درک می‌کنند، رشک می‌برد و می‌فرماید: فطوبی لمن أدرك ذلك الزمان.^۲

خوشا به حال کسی که آن زمان را دریابد.

گاه نیز عاشقانه آرزوی درک زمان آن حضرت را می‌کند و می‌فرماید: و لو أدركته لخدمته أيام حیاتی.^۳

اگر زمان [ظهور] او را درک می‌کردم همه عمرم را در خدمتش می‌گذراندم.

(۱) حدیث لوح، کمال الدین و تمام النعمه، باب ۲۸

(۲) بحار الانوار ۵۱: ۱۴۴

(۳) کتاب الغیبه، ۲۴۵.

ذکر روایت اول که بخش کوچکی از حدیث لوح بود بیانگر این است که ائمه اطهار Φ جایگاه ویژه و رفیعی نزد خداوند متعال دارند. به خصوص که ذکر شده است که خداوند متعال منزلت و مقام حضرت امام جعفر صادق A را گرامی می‌دارند. علت ذکر روایت دوم این بود که حضرت امام صادق A با این مقام رفیع و شأن عظیمی که در نزد خداوند دارد به حال کسانی غبطه می‌خورند که زمان حیات حضرت صاحب الامر حجت بن الحسن العسکری H را درک می‌کنند و می‌فرمایند: اگر من در آن زمان بودم و آن زمان را درک می‌کردم، کل روزهای زندگی‌ام را در خدمت او (حضرت امام زمان A) می‌گذراندم. این چه شخصیتی است که امام معصومی چون امام جعفر صادق A با آن همه جایگاه رفیعی که نزد خداوند متعال دارند این چنین آرزوی خدمت کردن به ایشان را دارند؟ این خدمت کردن و این جایگاه چه ارزشی دارد که امام معصوم آرزوی آن را دارند؟ این‌ها مواردی است که انسان باید با نگرشی ژرف در آن تفکر و تعقل کند تا آن را دریابد.

ما الان در روزگاری به سر می‌بریم که امام صادق A آرزو داشتند که در این زمان زندگی می‌کردند تا خدمتکار ولی عصر A باشند. پس مشخص است که چه زمان ارزشمندی است و این خدمت‌گزاری چه جایگاه ارزشمندی. حال چگونه می‌شود خود را به این جایگاه نزدیک کرد و این زمان را بهتر درک کرد طوری که مشمول آن مردمانی که امام صادق A درباره‌شان فرموده بودند "طوبی لکم" شویم؟

خدمت کردن و یاری امام عصر A، حفظ و نگهداری از دین خود است

چهارده قرن پیش امام حسین A ندای هل من ناصر ینصرنی، (آیا کسی هست مرا یاری کند؟) سر دادند و مردم را به یاری خود فراخواندند. آیا امام حسین A نعوذ بالله بخاطر ضعف و ناتوانی خود این کار را کرد و یا اینکه به یاری مردم نیاز داشت؟ خیر چنین چیزی نبود. بلکه در روایات داریم لشکریایی از اجنه و ملائکه از امام A اجازه خواستند بیایند و یزیدیان را تار و مار کنند.^۱ پس این یاری امام A به خاطر خود مردم و حفظ دینشان بود. زمانه طوری شده بود که فسق و فجور علنی شده بود و جایگاه رفیع امامت در بین مردم گمنام و نامانوس بود. امام A با این فراخوان مردم می‌خواستند دین مردم را حفظ کنند و مردم را به جایگاه امامت راهنمایی کنند. چرا که دین بدون شناخت امامت و اطاعت از امام معصوم بی دینی است و همان جاهلیت است. رسول اکرم که درود خدا بر او و خاندان مطهرش باد فرموده اند: "من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة" کسی که بمیرد و امام زمان خویش را نشناخته باشد، در واقع به مرگ جاهلیت مرده است.^۲ این روایت آشکارا بیان می‌کند که دین بدون شناخت امام زمان همانند دین و مرام جاهلیت است که با رجوع به روایات خصوصیات دوره جاهلیت از قبیل بت پرستی، زنده بگور کردن دختران، کشت و

(۱) برای نمونه: مرحوم شیخ مفید در کتاب «مولد النبی و مولد الاوصیاء» روایت مفصلی از امام صادق A در مورد ملاقات فرشتگان و اجنه با امام حسین A و اجازه خواستن آنان از ابی عبدالله A برای یاری آن حضرت ذکر کرده است.

(۲) وسائل الشیعه: ۱۶، ص ۲۴۶

کشتارهای فراوان قبیله‌ای، طعام‌های سخت و خشن خوردن و ... مشخص می‌شود. روشن است که مرگ به چنین وضعی مرگ کفر گونه است.^۱ امام حسین A می‌خواستند مردم را از گرفتار شدن در دوران جاهلیت نجات بدهند. اما افسوس که حب دنیا، مقام و ریاست و مال حرام نگذاشت که عموم مردم به این ندای امام لبیک بگویند.

امروز ندای هل من ناصر ینصرنی امام حسین A در آن زمان از لسان مبارک حضرت صاحب الزمان A بگوش جان می‌رسد. امام زمان A وارث مظلومیت جدشان هستند.^۲ امروز امام زمان A منتظر مردمی هستند که جایگاه رفیع امامت را بشناسند و خود را برای زیستن در حکومت امام و حجت الهی آماده بکنند. امروزه امام عصر A ندای دعوت سر داده‌اند و منتظر لبیک ما هستند. اما این دعوت چگونه است و وظیفه ما در این قبال چیست؟

امام عصر A فرموده اند: «اکثروا الدعا بتعجیل الفرّج فان ذلک فرجکم»^۳ برای تجیل امر فرج بسیار دعا کنید که همانا آن برای شما فرج و گشایش خواهد بود. دعا کردن برای امر فرج یکی از مواردی است که امام زمان A آن را از ما خواسته‌اند. خدمت کردن به امام زمان A راه‌های مختلفی دارد. نباید این فکر شیطانی به ذهن خطور کند که خدمت کردن به امام زمان A کار آنچنان سخت و طاقت فرسایی باشد که ما در مخیله‌مان هم نگنجد که نمی‌توانیم به امام زمانمان A خدمت کنیم. ما کجا و اصحاب باوفای امام حسین A کجا؟ ما کجا و علامه امینی‌ها کجا؟ ما کجا و علامه مجلسی‌ها کجا؟ این‌ها تفکرات شیطانی است. ذکر شد که این خدمت کردن راه‌های مختلفی دارد و همه ما می‌توانیم به اندازه وسع خودمان به امام عصر A خدمت کنیم. چرا که فرموده اند: لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ^۴؛ خداوند هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کند، هر کس هر کار خیری کسب کرده به سود اوست، و هر کار بدی کسب نموده به زیان اوست.

راه‌های خدمت‌گزاری و انس با امام عصر A

خدمت کردن به امام عصر A راه‌های مختلف و متنوعی دارد که در این بخش به برخی از آن اشاره می‌شود. بایسته است که هر شیعه و مومن به امام عصر A با توجه به توان خود در راه خدمت‌گزاری و اعتلای نام مولا و امام زمان خود گام بردارد.

(۱) مرحوم سید رضی در نهج البلاغه خطبه دوم اوضاع و احوال دوره جاهلیت را از لسان مبارک امیرالمومنین A نقل کرده است.
(۲) روایاتی از تشرفات خدمت امام عصر ذکر شده است که در آن حضرت به مظلومیت خود اشاره کرده اند. سید مرتضی مجتهدی در صحیفه شریفه مهدیه در برخی از این تشرفات را ذکر کرده است.

(۳) بحار الأنوار ۵۳: ۱۸۰

(۴) بقره، ۲۸۶

خدمت کردن زبانی و لسانی یکی از راه‌های خدمتگزاری است. این مورد را هم می‌توان به صورت‌های مختلفی انجام داد. می‌توان در قنوت نمازهای روزانه دعای فرج امام عصر A را خواند و از خداوند متعال خواست که در ظهور حجتش تعجیل بفرمایند. با این کار توحید را با ولایت عجین می‌کنیم. با خود عهد ببندیم که هر روز دعای تجدید عهد با صاحب الزمان A بخوانیم. هر جمعه در مراسمات دعای ندبه شرکت کنیم. آنچه که امام زمان A فرموده‌اند انجام بدهیم. مردم را به زبان نیکمان به سمت امام زمان A دعوت کنیم. اگر خطیب و روحانی هستیم و از ما برای سخنرانی در مراسمات مذهبی دعوت کردند محوریت سخن خود را بر تبلیغ نام امام عصر A و دعوت مردم به ایشان بگذاریم. در مراسمات مذهبی یاد حضرت A را زنده کنیم. در ابتدای هر مراسم برای ظهور و فرج آقا امام عصر A دعا کنیم و در ابتدا به صاحب اصلی آن مراسم مذهبی - چه جشن باشد و چه عزاداری - تبریک و یا تسلیت عرض کنیم. این موارد برخی از راه‌های خدمتگزاری زبانی است.

یکی دیگر از راه‌های همراه شدن با امام زمان A این است که شب‌ها هنگام خواب و تمام شدن کارهای روزانه با خودم محاسبه کنیم که امروز چه کارهایی را انجام داده‌ایم که مورد رضایت حضرت A بود؟ چه کارهایی را انجام داده‌ایم که ناراحتی امام زمان A را موجب شد؟ به همین ترتیب و با همین محاسبه نفس می‌توانیم فردا را طوری دیگر آغاز کرد و با انجام ندادن کارهایی که غضب حضرت A را بدنبال دارد خود را بیشتر از قبل به حضرت A نزدیک کرد و شایستگی خدمت به درگاهش را پیدا نمود.

یکی دیگر از راه‌های نزدیک شدن به امام عصر A و خدمت کردن به ایشان هزینه کردن برای آن حضرت است.^۱ این هزینه کردن و پول خرج کردن به چند صورت می‌تواند باشد. یکی اینکه روزانه برای سلامتی امام زمان A صدقه بدهیم. مقدار مبلغ آن مهم نیست بلکه استمرار آن مهم است. این استمرار باعث می‌شود که هر روز یاد حضرت A را در دل خود زنده می‌کنیم. یکی دیگر از راه‌های هزینه کردن برای امام عصر A این است که می‌توان در مراسمات و جلسات مذهبی دخیل شد و در وسیع خود برای برگزاری مراسمات و احیای آنان کمک کرد. راه دیگر این است که به مومن به امام عصر A به اماکن زیارتی مشرف شود و نیت زیارت به نیابت از امام زمان A کند و ثواب آن را به خود حضرت اهدا کند.

در ابتدای هر خدمتگزاری باید امامت را شناخت و با مطالعه کتاب‌هایی که درباره امام زمان A نوشته شده است معرفت و دانش خود را نسبت به حضرت امام زمان A بیشتر از قبل کرد. با این قبیل کارها می‌توان منتظر حضرت صاحب الزمان A بود. از امام صادق A روایت شده که: هرکس از شما در حال انتظار فرج امام

(۱) امام صادق علیه السلام فرموده اند: خداوند متعال در کتابش فرموده است: " مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً (بقره ۲۴۵)؛ چه کسی به خداوند وامی نیکو می‌دهد تا خداوند عوض وام را چندین برابر، بسیار سازد". امام فرمود: به خدا سوگند این آیه در خصوص صله امام (هزینه کردن برای امام) است. اصول کافی ۱: ۵۳۵

زمان A بمیرد، مانند کسی است که همراه قائم A در خیمه او است. در ادامه این روایت آمده که امام صادق A بعد از لحظه‌ای درنگ فرمودند: بلکه مانند کسی است که همراه آن حضرت، شمشیر به‌دست، با دشمن بجنگد. در ادامه می‌فرماید: «لَا وَاللَّهِ إِلَّا كَمَنْ إِسْتَشْهَدَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ» نه چنین است، سوگند به خدا، مگر مانند کسی که در رکاب رسول خدا⁷ شهید می‌شود.^۱

آری انتظار فرج از برترین عبادت‌ها است و هرکسی موظف است که برای تعجیل در فرج امام زمان دعا کند و در هر لحظه و هر کاری به فکر آن حضرت باشد و کاری انجام ندهد که قلب نازنین آن حضرت از او ناراضی و ناخشنود باشد.

والسلام

ناصر آسیابانی